

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران مرکزی
دانشکده هنر و معماری، گروه مرمت

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)
گرایش: مرمت اشیاء فرهنگی و تاریخی

عنوان:

بررسی فنی و ارائه طرح حفاظت و مرمت برای مجموعه قلمدان‌های قدیمی
پاییه‌ماشه موزه مقدم

استاد راهنما:

مهناز عبدالله خان‌گرجی

استاد مشاور:

حمید ملکیان

پژوهشگر:

بهشته نصیری‌راد

تابستان 1391

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

پژوهش اخلاق پژوهش

بایاری از خداوند بخان واعتقاد به این که عالم معرفه خدارست و هر واره ناظر بر اعمال انسان و به منظور پاس داشت

مقام بانددازش و پژوهش و نظر به اهمیت

جایگاه دا زیگاه در اعتدالی فرهنگ و تمدن بشمری، ما دا نسبت ویان و اعضاء هیات علمی واحده‌ای دا زیگاه آزاد اسلامی

متهود من گردیدم اصول زیر را در انجام

نمایریت‌های پژوهشی مد نظر قرار داده و از آن تنزطفی کنیدم:

اصل ابتدا می‌بینم بذاشت جو از هرگونه رقمتار غیر حرفه‌ای و اعلام موضع نزدیت به کسانی

که حوزه عالم و پژوهش را به مشابههای غیر علمی من آلایند.

اصل رعایت انصاف و امانت متناسب از هرگونه جانبی داری غیر علمی و حفاظت از

اموال، تپه‌ی مرات و منابع در اختیار.

اصل نهاده برویچ دا نش و اشاعه نتایج تحقیقات و انتقال آن به هر کاران علمی و

دا نسبت ویان به غیر از مواردی که منع قانونی دارد.

۸- مصل ا تقویم دعایت حریم ها و حرمت ها در انجام تحقیقات و رعایت جانب ب قدو
خودداری از هرگونه حرمت شکنی.

۹- مصل رعایت لحاظ قرامب به رعایت کامل حقوق پژوهشگران و پژوهیدگان انسان، حیوان و
نبات و سایر صاحبان حق.

۱۰- مصل رازدالهای بدبندی از اسرار و اطلاعات مربوطه افراد، سازمان ها و کشور و کمیته افراد و
زمادهای مرتبط با تحقیق.

۱۱- مصل تحقیقت جویش در راستای پژوهی تحقیقت و وفاداری به آن و دوری از هرگونه
پنهان سازی تحقیقت.

۱۲- مصل مکلفت مادی قوی و مدعی بودنی بیت کامل حقوق مادی و معنوی داشگاه و کمیته همکاران
پژوهش.

۱۳- مصل تهممل نبند و غایلیت مصالح من و در نظرداشتن پیش برد و توسعه کشود در کمیته همکاران
پژوهش.

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران مرکزی
دانشکده هنر و معماری، گروه مرمت

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)
گرایش: مرمت اشیاء فرهنگی و تاریخی

عنوان:

بررسی فنی و ارائه طرح حفاظت و مرمت برای مجموعه قلمدان‌های قدیمی
پاپیه‌ماشه موزه مقدم

استاد راهنما:

مهناز عبدالله خان گرجی

استاد مشاور:

حمید ملکیان

پژوهشگر:

بهشته نصیری راد

تابستان 1391

تَعْدِيمٌ بِهِ

تَمَامُ عَزِيزَةِ فَيْ كَهْ دَرْ زَنْدَگَى چَيْزَرِي ازْ آنَلَى آمَوْخْتَيَام

و

بَا آرْزُوِي سَلاْمَتَى وَ تُوْ فَيْقَ رُوزَ افْزُونَ بِشَلَانَ دَرْ تَمَامَ مَرَا حَالَ زَنْدَگَى.

سپاس و قدردانی

شکر و رپاس به درگاه احديت و سلام به آناني که به من انديشيدن را آموختند نه انديش، هارا.

از بذل توجيه وير سرکار خانم مهندس عباسخان گرچه با صبوری، تشویق و راهنمایی حکم يانه و بن بدل

نویش در انجام اين جدم ياريم فرمودند، از جناب آقاي حميد ملکيان که با مشاوره در وزانه و در اختیار نهادون

تبریيات با ارزش خود موجب به سرانجام رسیدن اين پژوهش شده اند، از صبيح قلب شکر و قدردانی من زمايم.

ادامه دلaz سرکار خانم دکتر زهره روح فركه با قول ز جرت، داوری اين پژوهه را بر عمهه گرفتند، از

مساعدت هاي جناب آقاي دکتر مصطفى ده پهلوان (وزه هاي اداره کال امور فرهنگ و اجتماعي دانشگاه

تهران) هر کار خانم مهندس هاله زرين (يرداخان موزه مقدم)، اساتيد و بزرگواري هم چون سرکار خانم ه

مهند فرانک بپرا لعله مجهود رويابهاوري، کارکنان موزه مقدم بوئره آقيان رضا مجیدي (شناس بخش

حفاظت و مرمت موزه) عذر رضا احمدinia (بن اموال موزه هاي دوستان و عزيزان کمال شکر و رپاس را

دارم.

بهشته نصیري راد

تعهدنامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب بهشته نصیری راد دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجوی
۸۷۰۸۵۱۶۳۳۰۰ در رشتۀ مرمت آثار تاریخی که در تاریخ ۹۱/۰۶/۲۰
از پایان نامه خود تحت عنوان: بررسی فنی و ارائه طرح حفاظت و مرمت
برای مجموعه قلمدان های قدیمی پاپیه ماشه موزه مقدم
دفاع نمودم.

بدینوسیله متعهد می شوم:

- ۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و ...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه های موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.
- ۲- این پایان نامه قبل از دریافت هیچ مدرک تحصیلی هم سطح، پایین تر یا بالاتر در سایر دانشگاهها و موسسات اموزش عالی ارائه نشده است.
- ۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و ... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.
- ۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدارک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی: بهشته نصیری راد

تاریخ و امضا

بسمه تعالی

در تاریخ : 91/06/20

دانشجوی کارشناسی ارشد بهشته نصیری راد از پایان نامه خود دفاع نموده و
با نمره   به حروف   و با درجه   مورد تصویب قرار گرفت.

امضاء استاد راهنما

فهرست مطالب

18.....	فصل اول:
18.....	کلیات.....
19.....	1-1- بیان مسئله .....
20.....	2-1- پیشینه پژوهش .....
21.....	1-3- اهداف پژوهش .....
21.....	4-1- روش پژوهش .....
22.....	5-1- فرضیه‌ها و سوالات پژوهشی .....
22.....	1-6- ابزار اندازه‌گیری .....
23.....	7-1- جامعه و نمونه پژوهش .....
23.....	8-1- روش تجزیه و تحلیل داده‌ها .....
24.....	فصل دوم:
24.....	مطالعات تاریخی و تطبیقی .....
25.....	1-2- موزه مقدم دانشگاه تهران .....
29.....	2-2- معرفی موزه مقدم از حیث آثار .....
30.....	3-2- تعاریف .....
31.....	4-2- تاریخچه پیدایش پاپیه‌ماشه در جهان .....
32.....	5-2- تاریخچه پیدایش پاپیه‌ماشه، نقاشی روغنی (لاکی) و قلمدان در ایران .....
34.....	1-5-2- پیشینه هنر لاسازی در ایران:
34.....	2-5-2- کاربرد لاک در دوران اسلامی:
35.....	2-6- تمایز و تشابه پاپیه‌ماشه و نقاشی روغنی (لاکی) .....
36.....	7-2- سبک‌ها و مکاتب هنری در هنر روغنی «لاکی» ایرانی .....
39.....	2-7-2- مکاتب:
41.....	2-8- هنر قلمدان‌سازی روغنی (لاکی) در سایر کشورها .....
41.....	1-8-2- صنعت آثار روغنی در عثمانی:
42.....	2-8-2- قلمدان‌سازی و صنایع آثار روغنی در هند:
44.....	3-8-2- قلمدان‌های روغنی روسی:

44	- تاریخچه لاک و هنر لاکی در ژاپن:
48	- مطالعات تطبیقی لاک (روغن کمان) ایرانی و لاک (اوروشی) ژاپنی
48	- پیشینه و کاربرد لاک:
48	- موادسازنده و تشکیل دهنده:
49	- فرآیند عمل آوری و آماده سازی:
49	- بدندهای آثار لاکی:
49	- ساخت آستر و مواد پر کننده:
50	- ایجاد لایه زمینه:
50	- روش های تزیین:
51	- مراحل نهایی تولید آثار لاکی:
51	- آثار و اشیاء لاکی تولید شده:
52	- کاربرد نقوش تزیینی:
52	- هنرمندان هنر لاکی:
52	- سبک ها و مکاتب هنری:
53	- مراکر تولید پایه ماشه:
54	فصل سوم:
54	فن شناسی و آسیب شناسی قلمدان های پایه ماشه
55	- فن شناسی عمومی اشیاء روغنی (لاکی)
55	- انواع قلمدان:
55	- اجزاء قلمدان: (نمودار 1-3)
56	- اندازه قلمدان ها:
56	- مراحل اجرایی هنر قلمدان سازی:
93	- آسیب های عمومی آثار روغنی (لاکی):
94	- آسیب های ناشی از عوامل داخلی:
96	فصل چهارم:
96	مطالعه فنی قلمدان ها همراه با تحلیل یافته ها
97	- فن شناسی قلمدان ها:
98	- معرفی قلمدان های مورد مطالعه در پژوهش:

125	2-1-4 مطالعات آزمایشگاهی جهت ساختارشناسی دقیق قلمدانها:
125	1-2-1-4 شناسایی شیوه ساخت اسکلت قلمدانها:
125	2-2-1-4 شناسایی مواد و ترکیبات موجود در ساختار قلمدانها:
139	2-4 آسیب‌شناسی قلمدانها:
139	1-2-4 آسیب‌شناسی شرایط محیطی و حفاظتی موزه مقدم:
140	1-1-2-4 آسیب‌شناسی شرایط محیطی و حفاظتی «اتفاق نشیمن»:
142	2-1-2-4 آسیب‌شناسی شرایط محیطی و حفاظتی مخزن:
145	3-1-2-4 تاسیسات مکانیکی موزه:
146	2-2-4 آسیب‌نگاری و تحلیل آسیب‌های موجود در قلمدانها:
161	فصل پنجم:
161	ارائه طرح مرمت و حفاظت.....
162	1-5 معرفی روش‌های مرمت قلمدان‌های پاپیه‌ماشه از گذشته تا به امروز:
162	1-1-5 پیشینه مرمت قلمدان‌های پاپیه‌ماشه در ایران:
167	2-1-5 نظریات و تجربیات مرمت‌گران معاصر اشیاء روغنی (لاکی) در ایران:
170	3-1-5 معرفی بر روش‌های مرمت اشیاء لакی در کشورهای ژاپن و لندن:
174	4-1-5 معرفی مرمت‌گران اشیاء روغنی:
175	5-1-5 طرح پیشنهادی مرمت قلمدان‌های موزه مقدم :
180	2-5 روش‌های حفاظت از اشیاء روغنی (لاکی):
180	1-2-5 حفاظت عمومی:
181	2-2-5 طرح پیشنهادی حفاظت از اشیاء روغنی (لاکی) در موزه مقدم:
188	نتیجه‌گیری:
190	پیوست‌ها
238	فهرست منابع فارسی:
242	Abstract

فهرست عکس‌ها

25.....	عکس‌های ۱-۲ تا ۴-۱: نمای داخلی و بیرونی از موزه مقدم
26.....	عکس ۵-۲: نمای حوضخانه
27.....	عکس ۶-۲: نمای اتاق صدف
27.....	عکس ۷-۲: دیوار تجدد
28.....	عکس ۸-۲: نمای ساختمان شمالی
30.....	عکس ۹-۲: شش قطعه از قلمدانهای مورد مطالعه
30.....	عکس ۱۰-۲: هفت قطعه از قلمدانهای مورد مطالعه
33.....	عکس ۱۱-۲: ابزار درون قلمدانها
36.....	عکس، ۱۲-۲: نمای پهلو از قلمدان ش ۴۱
37.....	عکس ۱۳-۲: بخشی از یک قاب آینه،
37.....	عکس ۱۴-۲: نمای پهلو از قلمدان ش ۱۴۶
38.....	عکس ۱۵-۲: نمای رویه‌ی قلمدان ش؟
39.....	عکس ۱۶-۲: نمای رویه‌ی قلمدان ش ۳۵
40.....	عکس ۱۷-۲: قلمدان GH-N.10 متعلق به موزه مقدم،
44.....	عکس ۱۸-۲: نمای پهلو از قلمدان ش ۴۴۹
45.....	عکس ۱۹-۲، ظرف لاکی ژاپنی «The jikiro»
45.....	عکس ۲۰-۲: درخت راس،
46.....	عکس ۲۱-۲: اوروشی مایع،
47.....	عکس ۲۲-۲: تنوع رنگی لاک اوروشی،
51.....	عکس ۲۳-۲: قفسه‌های خشک کننده آثار لاکی ژاپنی،
82.....	عکس ۱-۳، نمونه ترقیم قلمدان GH-N.1
82.....	عکس ۲-۳، نمونه ترقیم قلمدان GH-N.2
82.....	عکس ۳-۳، نمونه ترقیم قلمدان GH-N.6
82.....	عکس ۴-۳، نمونه ترقیم قلمدان GH-N.7
98.....	عکس ۱-۴: امضاء اثر،
98.....	عکس ۲-۴: قلمدان GH-N.1

عکس 3-4: رویه بدنه قلمدان	99
عکس 4-4: دیواره بدنه قلمدان	99
عکس 4-5: نشیمن تحتانی بدنه قلمدان	99
عکس 4-6: دیواره کشو قلمدان	99
عکس 4-7: امضاء اثر،	100
عکس 4-8: قلمدان GH-N.2	100
عکس 4-9: قاب ترسیم شده بر روی دیواره بدنه قلمدان،	101
عکس 4-10: قاب ترسیم شده بر روی روحیه بدنه قلمدان همراه با برجستگی ناشی از نفوذ عوامل آسیب‌رسان،	101
عکس 4-11: عکس میکروسکوپی تهیه شده از ترک‌ها و شکستگی‌های لایه روغن دور قاب تصویر وسط بدنه قلمدان توسط استریو میکروسکوپ یونیورسال با بزرگنمایی 45	101
عکس 4-12: رویه بدنه قلمدان	102
عکس 4-13: دیواره بدنه قلمدان	102
عکس 4-14: دیواره دیگر بدنه قلمدان	102
عکس 4-15: نشیمن تحتانی بدنه قلمدان	102
عکس 4-16: برش دهانه قلمدان،	103
عکس 4-17: قلمدان GH-N.3	103
عکس 4-18: رویه بدنه قلمدان	104
عکس 4-19: دیواره بدنه قلمدان	104
عکس 4-20: نشیمن تحتانی بدنه قلمدان	104
عکس 4-21: دیواره کشو قلمدان	104
عکس 4-22: برش دهانه قلمدان،	105
عکس 4-23: قلمدان GH-N.4	105
عکس 4-24: رویه بدنه قلمدان	106
عکس 4-25: دیواره کشو قلمدان	106
عکس 4-26: دیواره بدنه قلمدان	106
عکس 4-27: نشیمن تحتانی بدنه قلمدان	106
عکس 4-28: برش دهانه قلمدان،	107

107	عکس 4-29: قلمدان GH-N.5
108	عکس 4-30: رویه بدنه قلمدان
108	عکس 4-31: دیواره بدنه قلمدان
108	عکس 4-32: نشیمن تحتانی بدنه قلمدان
108	عکس 4-33: نمایی از سایش دیواره کشو قلمدان
92	عکس 4-34: امضاء اثر
92	عکس 4-35: قلمدان GH-N.6
110	عکس 4-36: رویه بدنه قلمدان
110	عکس 4-37: دیواره بدنه قلمدان
110	عکس 4-38: دیواره دیگر بدنه قلمدان
110	عکس 4-39: نشیمن تحتانی بدنه قلمدان
94	عکس 4-40: امضاء اثر
111	عکس 4-41: قلمدان GH-N.7
112	عکس 4-42: رویه بدنه قلمدان
112	عکس 4-43: دیواره کشو قلمدان
112	عکس 4-44: دیواره بدنه قلمدان
112	عکس 4-45: نشیمن تحتانی بدنه قلمدان
113	عکس 4-46: داستان تولد حضرت مسیح
113	عکس 4-47: داستان تولد حضرت مسیح
113	عکس 4-48: قلمدان GH-N.8
114	عکس 4-49: رویه بدنه قلمدان
114	عکس 4-50: دیواره بدنه قلمدان
114	عکس 4-51: نشیمن تحتانی بدنه قلمدان
114	عکس 4-52: دیواره کشو قلمدان
115	عکس 4-53: نمونه قلمدان مشابه متعلق به موزه هرمیتاژ
115	عکس 4-54: قلمدان GH-N.9
116	عکس 4-55: رویه بدنه قلمدان
116	عکس 4-56: دیواره بدنه قلمدان

116	عکس 4-57: نشیمن تحتانی بدنه قلمدان
116	عکس 4-58: دیواره کشو قلمدان
117	عکس 4-59: برش دهانه قلمدان
117	عکس 4-60: قلمدان GH-N.10
118	عکس 4-61: رویه بدنه قلمدان
118	عکس 4-62: دیواره بدنه قلمدان
118	عکس 4-63: نشیمن تحتانی بدنه قلمدان
118	عکس 4-64: دیواره کشو قلمدان
119	عکس 4-65: برش دهانه قلمدان
102	عکس 4-66: قلمدان GH-N.11
120	عکس 4-67: رویه بدنه قلمدان
120	عکس 4-68: دیواره‌ی بدنه قلمدان
120	عکس 4-69: دیواره کشو قلمدان
120	عکس 4-70: نشیمن تحتانی بدنه قلمدان
121	عکس 4-71: نمایی از آسیب قلمدان
121	عکس 4-72: قلمدان GH-N.12
122	عکس 4-73: رویه بدنه قلمدان
122	عکس 4-74: دیواره بدنه قلمدان
122	عکس 4-75: نشیمن تحتانی بدنه قلمدان
122	عکس 4-76: دیواره کشو قلمدان
123	عکس 4-77: نمایی از آسیب قلمدان
123	عکس 4-78: قلمدان GH-N.13
124	عکس 4-79: رویه بدنه قلمدان
124	عکس 4-80: دیواره بدنه قلمدان
124	عکس 4-81: دیواره کشو قلمدان
124	عکس 4-82: نشیمن تحتانی بدنه قلمدان
125	عکس 4-83: منطقه آسیب‌دیده
125	عکس 4-84: برش لبه‌های کلاهک و دهانه

125	عکس 4-85: ناحیه آسیب دیده
126	عکس 4-86: فرآیند عملکرد ATR-FT-IR
126	عکس 4-87: تصویر دستگاه ATR-FT-IR
127	عکس 4-88: نمونه برداری از قلمدان GH-N.12
127	عکس 4-89: نمونه برداری از قلمدان GH-N.7
128	عکس 4-90: جا نمونه‌ای سل ZnSe
129	عکس 4-91: تصویر میکروسکوپی نشانده‌نده لایه گچ $\times 200P$
129	عکس 4-92: تصویر میکروسکوپی نشانده‌نده ذرات اخرا ($\times 400n$)
129	عکس 4-93: تصویر میکروسکوپی نشانده‌نده ذرات اخرا $\times 400P$
130	عکس 4-94: تصویر میکروسکوپی نشانده‌نده ماده قرمز رنگ (احتمالاً شنگرف) در روغن ($\times 400p$)
132	عکس 4-95: تصویر میکروسکوپی نشانده‌نده ورق طلا $\times 300P$
132	عکس 4-96: تصویر میکروسکوپی از پشت قطعه شکسته شده $\times 30P$
132	عکس 4-97: تصویر میکروسکوپی الیاف سلولزی به کار رفته در ساختار قلمدان $\times 300P$
134	عکس 4-98: تصویر میکروسکوپی نشانده‌نده ورق طلا $\times 300P$
134	عکس 4-99: تصویر میکروسکوپی از روی قطعه شکسته شده $\times 30P$
134	عکس 4-100: تصویر میکروسکوپی نشانده‌نده ورق طلا $\times 300P$
134	عکس 4-101: تصویر میکروسکوپی ریختگی لایه روغن از بدنه قلمدان (رنگ قرمز)
134	عکس 4-102: تصویر میکروسکوپی ریختگی لایه روغن از نشیمن تحتانی بدنه قلمدان
134	عکس 4-103: تصویر میکروسکوپی ریختگی لایه روغن از بدنه قلمدان (رنگ سبز)
135	عکس 4-104: ناحیه تهیه طیف به منظور شناسایی رنگ آبی،
136	عکس 4-105: ناحیه تهیه طیف به منظور شناسایی روغن،
137	عکس 4-106: ناحیه تهیه طیف به منظور شناسایی روغن،
141	عکس 4-107: نمایی از پوشش پنجره‌های اتاق نشیمن،
141	عکس 4-108: نمایی از منابع نوری داخل اتاق نشیمن،
142	عکس 4-9: تصویر سیستم سرمایش و گرمایش اتاق نشیمن
142	عکس 4-110: نمایی از ویترین محل نگهداری قلمدان‌ها
144	عکس 4-111: سیستم قفسه‌بندی در مخزن

- عکس 4-112: نحوه چیدمان اشیاء داخل قفسه‌های مخزن، 145
- عکس 4-113: تاول‌های رطوبتی ایجاد شده بر روی دیواره بدنه قلمدان 5 146
- عکس 4-114: تاول‌های رطوبتی ایجاد شده بر روی دیواره کشو قلمدان 1 146
- عکس 4-115: آلدگی سطحی (گرد و غبار) موجود بر روی قلمدان GH-N.3
- nasiri/nasirei.docx - _Toc370190504149 149
- عکس 4-116: آلدگی سطحی (گرد و غبار) موجود بر روی قلمدان GH-N.4
- عکس 4-117: آلدگی سطحی (گرد و غبار) موجود بر روی قلمدان GH-N.5
- عکس 4-118: ترک‌خوردگی نقوش کله قلمدان 1 ..... GH-N.1
- عکس 4-119: ترک‌خوردگی دور قاب رویه بدنه قلمدان 2 ..... GH-N.2
- عکس 4-120: ترک‌خوردگی دیواره بدنه قلمدان 3 ..... GH-N.3
- عکس 4-121: ترک‌خوردگی رویه بدنه قلمدان 4 ..... GH-N.4
- عکس 4-122: ترک‌خوردگی نقوش قلمدان 4 ..... GH-N.4
- عکس 4-123: ترک‌خوردگی کله قلمدان 5 ..... GH-N.5
- عکس 4-124: ترک‌خوردگی رویه بدنه قلمدان 6 ..... GH-N.6
- عکس 4-125: ترک‌خوردگی رویه بدنه قلمدان 7 ..... GH-N.7
- عکس 4-126: ترک‌خوردگی لبه بالایی دهانه قلمدان 8 ..... GH-N.8
- عکس 4-127: ترک‌خوردگی لبه پایینی بدنه قلمدان 8 ..... GH-N.8
- عکس 4-128: ترک‌خوردگی لبه بالایی بدنه قلمدان 9 ..... GH-N.9
- عکس 4-129: ترک‌خوردگی کلاهک کشو قلمدان 10 ..... GH-N.10
- عکس 4-130: ریختگی لایه رنگ دیواره کشو قلمدان 1 ..... GH-N.1
- عکس 4-131: ریختگی لایه رنگ نقوش دیواره بدنه قلمدان 2 ..... GH-N.2
- عکس 4-132: ریختگی لایه رنگ انتهای بدنه قلمدان 4 ..... GH-N.4
- عکس 4-133: ریختگی لایه روغن نقوش دیواره بدنه قلمدان 9 ..... GH-N.9
- عکس 4-134: ریختگی لایه روغن نقوش رویه ی بدنه قلمدان 12 ..... GH-N.12
- عکس 4-135: شکستگی لبه پایینی کلاهک قلمدان 12 ..... GH-N.12
- عکس 4-136: کمبود نشیمن کلاهک قلمدان 2 ..... GH-N.2
- عکس 4-137: کمبود لبه بالایی قلمدان 4 ..... GH-N.4
- عکس 4-138: کمبود و شکستگی انتهای کشوی قلمدان 8 ..... GH-N.8

- عکس 4-139: شکستگی کلاهک قلمدان 10، GH-N.10 156
- عکس 4-140: سایش لبه‌ی پایینی دیواره کشوی قلمدان 1، GH-N.1 157
- عکس 4-141: سایش نشیمن کشوی قلمدان 8، GH-N.8 157
- عکس 4-142: سایش دیواره کشوی قلمدان 9، GH-N.9 157
- عکس 4-143: خراشیدگی نشیمن تحتانی بدنه قلمدان 2، GH-N.2 157
- عکس 4-144: خراشیدگی نشیمن تحتانی بدنه قلمدان 3، GH-N.3 157
- عکس 4-145: محوشدگی نقوش دیواره کشو قلمدان 8، GH-N.8 157
- عکس 4-146: مرمت قدیمی دیواره بدنه قلمدان 3، GH-N.3 158
- عکس 4-147: مرمت قدیمی انتهای کشو قلمدان 10، GH-N.10 158
- عکس 4-148: مرمت قدیمی دیواره کلاهک قلمدان 13، GH-N.13 158
- عکس 4-149: چسبیدگی بخشی از قلمدان دیگر بر روی قلمدان 2، GH-N.2 159
- عکس 4-150: چسبیدگی بخشی از قلمدان دیگر بر روی قلمدان 5، GH-N.5 159
- عکس 4-151: چسبیدگی بخشی از قلمدان دیگر بر روی قلمدان 12، GH-N.12 159
- عکس 4-152: چسبیدگی بخشی از قلمدان دیگر بر روی قلمدان 7، GH-N.7 159
- عکس 4-153: چسبیدگی بخشی از قلمدان دیگر بر روی قلمدان 7، GH-N.7 159
- عکس 4-154: تجمیع روغن در قلمدان 9، GH-N.9 160
- عکس 4-155: تجمیع روغن در قلمدان 11، GH-N.11 160
- عکس 4-156: تجمیع روغن در قلمدان 13، GH-N.13 160
- عکس 4-157: چروکیدگی روغن قلمدان 2، GH-N.2 160
- عکس 4-158: چروکیدگی روغن قلمدان 13، GH-N.13 160

فهرست شکل‌ها

- شکل 1-3: قالب در بین کاغذهای قلمدان محصور شده، 61
- شکل 2-3: برش کله قلمدان، (کریمزاده تبریزی، 1379:64) 62
- شکل 3-3: بیرون آوردن قالب بدنه قلمدان بوسیلهٔ دستگیره، (کریمزاده تبریزی، 1379:64) 63
- شکل 3-4: بدنه قلمدان از قالب بیرون آمده، (کریمزاده تبریزی، 1379:65) 63
- شکل 3-5: بعد از برش کله از بدنه جدا شده و هنوز به انتهای قالب چسبیده، (کریمزاده تبریزی، 1379:65) 63
- شکل 3-6: جدا سازی کله ای قلمدان از قالب، (کریمزاده تبریزی، 1379:65) 64